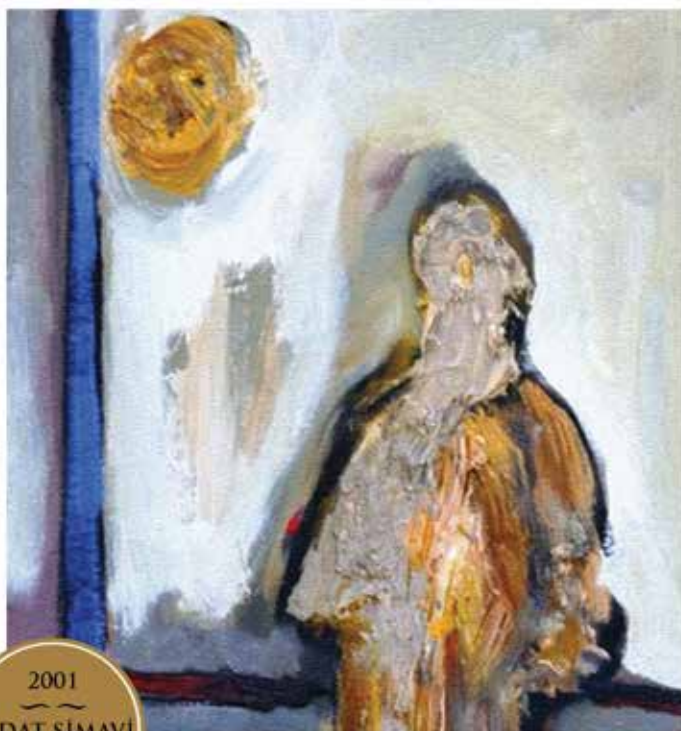

ERDAL ÖZ

CAM KIRIKLARI

ÖYKÜ

♥
CAN

9.
BASKI

ERDAL ÖZ
CAM
KIRIKLARI

Can Çağdaş

© 2001, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2001

9. basım: Şubat 2019, İstanbul

Bu kitabın 9. baskısı 500 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Act creative

Kapak resmi: Özgün Yılancıoğlu

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-0104-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750701047

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

ERDAL ÖZ
CAM
KIRIKLARI

ÖYKÜ

2001 SEDAT SİMAVİ EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Erdal Öz'ün Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Yaralısın, 1983

Kanayan, 1985

Bir Gün Yine Allı Turnam, 1986

Gülünün Solduğu Akşam, 1986

Havada Kar Sesi Var, 1987

Odalarda, 1995

Sular Ne Güzelse, 1997

Defterimde Kuş Sesleri, 2003

Yorgunlar, 2009

Yarın, Nasıl Bir Gün Olacaksın?, 2016

Düşünüyorum da, Müthiş Bir Şey, 2016

Yaşamayı Nasıl Özledim Bilsen!, 2017

ERDAL ÖZ, 26 Mart 1935'te Sivas, Yıldızeli'nde doğdu. Tokat Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde başladığı yükseköğrenimini Ankara Hukuk Fakültesi'nde tamamladı. İstanbul'da üniversite çevresindeki arkadaşlarıyla birlikte *a dergisi*'ni çıkardı. İlk öykü kitabı *Yorgunlar*, 1960'ta *a dergisi* yayınları arasında çıktı. İlk romanı *Odalarda*, aynı yıl Varlık Yayınları'nca yayımlandı. 12 Mart Askerî Darbesi'yle başlayan karanlık dönemde siyasal görüşlerinden dolayı üç kez tutuklandı, hapis yattı, ama yargılanma sonucunda aklandı. 12 Mart döneminin baskılarını ve bu baskılara karşı direnişi işlediği *Yaralısın* adlı romanıyla 1975 Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer görüldü. 1975-1981 yılları arasında Cem Yayınevi'nin Arkadaş Kitaplar adlı çocuk edebiyatı dizisini yönettikten sonra 1981'de Can Yayınları'nı kurdu. *Sular Ne Güzelse* adlı kitabıyla 1998 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, *Cam Kırıkları* adlı yapıtıyla 2001 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü'nü aldı. *Kana-yan* (1973) adlı öykü kitabında, *Deniz Gezmiş Anlatıyor* (1976) ve *Gülü-nün Solduğu Akşam* (1986) adlı anı-romanlarında, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idam kararı öncesindeki yaşantılarını ve kendi izlenimlerini dile getirdi. *Gülünün Solduğu Akşam*'a girmeyen notlar ve izlenimlerini 2003'te *Defterimde Kuş Sesleri*'nde topladı. SSCB gezisinin izlenimlerini içeren *Allı Turnam* (1976), 1998'de *Bir Gün Yine Allı Turnam* adıyla yeniden yayımlandı. *Havada Kar Sesi Var* adlı öykü kitabı 1987'de basıldı. *Dedem Korkut Öyküleri* (1979), *Alçacıktan Kar Yağar* (1982), *Babam Resim Yaptı* (2003) adlı üç çocuk kitabı yayımlandı. Erdal Öz'ü 6 Mayıs 2006 günü yitirdik.

İçindekiler

Cam Kırıkları	11
O Eski Denizde	19
Karanlıkta Sulara Bata Çıka	27
Babam Resim Yaptı	37
Dedem Bana Küsmüş	43
Onca Sevişmeden Sonra	49
Sevgili "Acı"	67
Dövmeye Geldiler	83
Tam Denize Atlarken	93
İki Güzel Kadınla	105

CAM KIRIKLARI

Yeşil ceketlisi anlatıyor, mavi gömleklisi dinliyor. Dinliyor mu, belli değil. Ben masanın bir ucundayım. Masanın öbür ucunda iki kişi daha. Uzunca bir masa. Benim karşım boş. Dumandan gözlerim yanıyor.

Yeşil ceketlisi durmadan anlatıyor. Hem içiyor, hem anlatıyor. Kulağıma yapışıp kalan saçma sapan şeyler: bir gecede bilmem şu kadar para harcadığı; “Küçük Bilmem-ne Kulüp”te aşka gelip nara attığı, silah çektiği, sonra da kapı dışarı edildiği; beş parasızlıktan parkta gecelediği, –böyle şeyler işte– sonra emekli bir albayın paltosunu bozdurup kendine ceket yaptırdığı...

Sonra bardağını alıp geliyor, karşıma oturuyor. Başlıyor anlatmaya:

“Bakın bu anlatacağım olay çok ilginçtir.”

“Bana mı söylüyorsunuz?”

“Dinle,” diyor. “Savcıydım o zamanlar.”

“Siz mi?” diyorum.

“Dinle,” diyor. “Genç, yakışıklı bir savcıydım, bilmem anlatabildim mi. Bir tiyatro topluluğu gelmişti kasabaya.”

Kasabaya bir tiyatro topluluğu gelmiş. Savcıymış bizimki. Tiyatrodaki kızlardan ikisi çok güzelmiş.

“Taze badem gibydiler,” diyor.

Geğiriyor. Uzanıp rakısından bir yudum alıyor, elinin tersiyle ağzını siliyor. Tiyatroculara haber salmış: “İşiniz bitince hepinizi Şehir Kulübü’nde bekliyorum. HEPİNİZ davetlimsiniz,” diye.

“Savcıydım; bilmem anlatabildim mi,” diyor.

Bir sigara yakıyor.

“Şehir Kulübü’nde masaları donattım, nasıl ama, görmeliydiniz. Bütün adliyeciler oradayız. Sonra kasabanın ileri gelenleri: emniyet müdürü, cezaevi müdürü, kaymakam, jandarma komutanı, mal müdürü. Kasabanın eşrafı da orada. Herkes canım. İçiyoruz...”

Gece yarısı, saat bire doğru gelmiş tiyatrocular.

“Geldiler. Aaa, bir baktım, yanlarında iki kaknem karı.”

Bakmış. “Baktık” demiyor, “baktım” diyor.

“Al birini vur öbürüne. Kemirilmiş iki pırzola kemiği.”

“Hani kızlar ulan?” demiş, üstüne yürümüş “keltoş” toparlak tiyatrocunun. “Bir elim de havada,” diyor. “İndireceğim Osmanlı tokadını herifin suratına; bilmem anlatabildim mi.”

“Hastalandılar Savcı Bey,” demiş keltoş toparlak tiyatrocusu.

“‘Ulan, orospu çocuğu!’ dedim yürüdüm üzerine, geri kaçtı,” diyor.

Bunu derken gözlerimin içine bakıyor. Sanki bana sövüyor gibi canlandırıyor anlattığı sahneyi. Çevreme çekinerek göz atıyorum, bana sövdüğünü sanmasınlar diye ister istemez gülümsüyorum. Gözlerini gözlerime dikmiş, bir eli havada. Az sonra Osmanlı tokadını suratında patlatacak sanki. Çevredekilere aldırmamaya, biraz da duyurmaya çalışarak, yüksek sesle, “Hak etmiş ama,” diyorum. “Vursaydınız suratının ortasına.”

Oysa bana ne.

“Vurmadım,” diyor. “Vuramadım.”

Gözlerimi gözlerinden kurtaramıyorum. Bir de ağır ki gözleri.

“Öyle olsun,” demiş.

Rakısına uzanırken gözlerini çekiyor üzerimden. Eğilip bakıyorum masanın öbür ucuna, mavi gömleklinin gözleri üzerimizde. Gülümsüyor. Bardağını kaldırıyor. Bardağında kalan rakıyı başıma dikiyorum. Cacıktan bir kaşık alıyorum. Yüzüne bakmamak için bir kaşık, bir kaşık daha.

Savcı bozuntusu anlatıyor:

“Masadaki arkadaşlara rezil oldum,” diyor.

Saat ikiye doğru hesabı ödeyip çıkmış.

“İki adamım da dışarıda, köşe başında beni bekliyorlar; bilmem anlatabildim mi?” Kollarını açıyor, “İrikayım ikisi de,” diyor. “İkisi de Siirtli. ‘Gidin temizleyin şunları’ desem, ikisi de o anda...”

Bana bakmadığını sezdiğim anda başımı kaldırıyorum. Gözlerini ovalıyor.

“Gidin ulan şu iki tiyatrocü kızını alıp getirin otelden,” demiş.

“Çeyrek saat geçti, geçmedi,” diyor, –elimde olmadan bakıyorum, gözlerinde müthiş bir güven duygusu– “iki kızını da battaniyelere sarıp getirmişler.”

Gülüyor. Keyifle gülüyoruz.

“Ama nasıl?”

Elimde olmadan, “Nasıl?” diyorum.

Yine gözleri gözlerimde, bana anlatıyor:

“İkisi de incecik gecelikleriyle. İkisinde de kısıcak iki pembe kombinezon. ‘Kombinezon’ derler o dantelli incecik zımbırtya, değil mi?”

Masada birkaç ağızdan “evet” çıkıyor. Belli ki bütün masa bizimkini dinliyor.

“Uykudan uyandırmışlar kızlarını, battaniyelere sarıp atmışlar omuzlarına, getirdiler,” diyor.

Bir sessizlik oluyor. Bardağına rakı koyuyorum. Ken-

di bardağıma da. Sessizlik uzuyor. Neden sonra, öteden biri, “Eee?” diyor.

“Esmelerini Kaymakam Bey’e gönderdim. Sarışını ben aldım. Adı Günay mıydı, Sunay mıydı neydi. Sabaha kadar... Hem içtik, hem...”

Elini, yumruk yaptığı öbür elinin dibine vuruyor.

“Ben öyle karı görmedim. Bir de civelek...”

Hıyar gibiymiş memeleri.

“Dipdiri uzun uzun şeylerdi. Taze hıyar gibi, anlatabildim mi?” diyor.

Belli ki atıyor. Atsa ne olur, atmasa ne olur. Bakınıyorum; boş bir masa olsa kalkacağım. Her yer tıklım tıklım. Garsondan kavun istiyorum. Sigara yakıyorum. Önümdeki rakı bardağı terlemiş. İskemlemi geriye itip arkalığına dayanıyorum.

Köşedeki masanın üstündeki radyodan gelen müziği tanıyorum birden. Charlie Chaplin’in *Sahne Işıkları* filminde kullandığı müzik. Kendi bestesi. Birden bir boşlukta gerilere çekiliyorum.

“Sahne Işıkları’nı gördün mü?” diyor. Bu soruyu sorduğuna çok seviniyorum. Öyle tatlı ki sesi. “Gördüm,” diyorum. “Nasıldı ama?” diyor sevgilim. “Sen o yürüyemeyen kızdan çok daha güzelsin,” diyorum. Gülüyor. “Nasıldı ama kızın yürüyüşü?” diyor, pembemsi sesiyle. “I am walking! I am walking!” Gözlerinin içine bakıyorum. İki koyu kahverengi gözün bebeğinde görüntümü görmek sevindiriyor beni. Geceyi onunla geçirecek olmanın gerilimi içinde uzanıp öpmek istiyorum dudaklarını, geri atıyor kendini. Küçük ellerini avuçlarımın içine alıp sıkıyorum. Yumuşak, kaygan, kemiksiz gibiler. Gece yurda dönmeyecek. İzin almış. Odamda şarap içeceğiz. Şiirler okuyacağız...

“Tabii canım, dururlar mı? Keltoşla arkadaşları doğruca karakola gitmişler.”

Emniyet müdürü oyalamış onları.

“Ulan Cumhuriyet’in savcısına bu numara yapılırmı?” diyor. “Kızlar şikâyetçi olmadılar. ‘Savcı Bey de, Kaymakam Bey de çok kibardılar. Ağırladılar bizleri. İçkiler içip şarkılar söyledik birlikte. Hepsi bu,’ dediler. Kasabadan ayrılırken çiçeklerle uğurlattım onları.”

Yeniden dolduruyorlar bardağımı. Beyaz buğulu bardak gidip gidip gelmeye başlıyor önümde. Elimi uzatmam tutamayacakmışım gibi. Durmadan terliyor bardak. Bardağın hemen ötesinde mavi çizgili masa örtüsünün son üç mavi çizgisi... Son çizginin üzerinde sevgilimin çıplak ayağı.

Eli kadar güzeldir ayakları sevgilimin. Az öpüp okşamadım onları. Ayağından çekip çıkardığı ayakkabısını havada sallayıp içindeki kumları döküyor. Dönüp denize bakıyor. “Deniz ne güzel.” O söyleyince deniz daha da güzel. İçimden geçenleri ona söyleyemiyorum. Güliyor. Anlıyor. “Çok tatlısın,” diyorum. Ayağını önümüze sokulup kumlara yayılan denize uzatıyor. Tam ayağının ucundan geri çekiliyor deniz, hışırıyla...

“... Her akşam o ıslık sesi. Hep o saatte. Uyuyamıyorum. Yavaşça kalkıp birden açıveriyorum pencereyi. Kimsecikler yok, ay aydınlığında görünür hiçbir kıpırtı yok.”

Mavi gömleklisi anlatıyor bu kez masanın öbür ucundan.

“Vay anasını!” diyor karşısındaki.

“Dinle,” diyor, mavi gömleklisi.

Garson getirdiği bir dilim kavunu masanın ortasına bırakıyor. Uzanıp kavunu önüme çekiyorum.

Laleli'ye inen yokuştayız. Aksaray'dan sağa dönüp yukarı çıkıyoruz. Çevremiz çiçeklerle dolu, geyiklerle. Çiçekler olanca sessizlikleriyle bir bir açılıyorlar. Geyikler papatyaları ezmeye çalışarak, uzun atlayışlarla, müthiş bir hızla, su gibi akıp gidiyorlar önümüzden, yanımızdan. Elini avucumda döndürüyor. O büyük su kemerinin altından geçiyoruz. "Bu kemerin adını biliyor musun?" diyor. "Bilmiyorum," diyorum gözlerine bakarak. "Bozdoğan Kemer," diyor. "Bozdoğan Kemer," diye yineliyorum. "Dün de geçmiştik buradan," diyor. "Hiç farkında değilim," diyorum. Dönüp saçlarımızı okşuyor. Kaldırımın kıyasına çekiyorum onu. Yüzünü iki avucumun içine alıyorum. Dudaklarını uzatıyor. Üstdudağını dişlerimin arasına alıp hafifçe ısıtıyorum. "Bize gidelim mi?" diye fısıldıyorum. "Saat kaç?" diyor. Bakıp söylüyorum. "Allah kahretsin! Yurda dönmeliyim. Geç kaldım," diyor. Dönüyoruz. Bu kez hızlı yürüyoruz. "Bu yaz İzmir'e gelecek misin?" diyor. "Gelmemek olmaz," diyorum. Gidemeyeceđimi biliyorum oysa. "Ne zaman gelirsin?" diyor. "Fuar zamanı," diyorum. İçime birden bir avuç cam kırığı atılıyor, binlerce cam kırığı. İçim kıpkırmızı kan. "Seninle Kadifekale'ye çıkarız," diyor. "Çıkarız sevgilim," diyorum. Bir geyik alıp onu Kadifekale'ye çıkarıyor. Ben arkalarda kalıyorum. "Kadifekale'den bütün İzmir'i seyredersin," diyor. "İmbat mı eser İzmir'de?" diyorum. "Nereden biliyorsun imbatı?" diyor. "İzmir'de daha önce hiç bulundun mu?" "Hayır," diyorum. "Duydum." İmbat esiyor. İzmir soluk alıyor. Akşamüstü. Kadifekale'deyiz. Eli yine elimde. Avucumun içinde küçücük yumruğunu döndürüp duruyor. Bacaklarımız birbirine yapışık. Bir alacakaranlık duvarın üzerindeyiz. Karşıyaka ışıklar içinde.

Benim içimdeyse cam kırıkları. İzmir'e gidemeyecek olmanın anlatılmaz sıkıntısı. Eli sıcacık. Dudaklarını ağzımda hafifçe çiğneyip dilimi ağzında dolaştırırken, tam göğsünü avucumda sıkarken...

“... İçsene!”

Bir zamanlar savcı olan, çok konuşan yeşil ceketlinin yarı kapanık gözlerini gözlerimde buluyorum.

“Hadi bakalım,” diyor, bardağını bardağıma vuruyor.

Yarımlanmış bardağıma ağzıma götürüyorum, ama içmiyorum.

“Ya, böyle işte,” diyor. “Sonunda beş parasız evlendim o kızla.”

Hangi kızla? Bana bakarak söylüyor. Anlattıklarını kaçırmışım. Anlamış gibi başımı sallıyorum.

Mavi gömleklisi atılıyor öteden:

“Olsun,” diyor, “yaşamışsın ya, sen ona bak.”

Eğilip bana soruyor mavi gömleklisi:

“Sen ne dersin bu işe? Haksız mıyım?”

Eğilip bakıyorum: Mavi gömleklisi bir uzaklaşıp bir yakınlaşıyor. Niye bana soruyor bunu? Bana ne?

“Yoo, haklısın,” diyorum. “Haklısın.”

“Gördün mü, arkadaş da hak verdi,” diyor mavi gömleklisi.

“Olsun,” diyorum karşımdakine, –bu kez gözleri üzerimde mi, değil mi, fark edemiyorum– “yaşamışsın ya, sen ona bak.”

“Orası öyle,” diyor karşımdaki.

Orası öyleymiş.

Sıkıldım. Kalkmak istiyorum. İskemleye yapışmış gibiyim. Biri yardım etse. Şu adamlar sussalar. Şu ışıklar sönse. Şu kendimi sokakta bulsam. Gecenin içinde yürüsem. Eskiden olduğu gibi. Doğruca Bozdoğan Kemeri'nin

oralara... Elimde yarım bir sigara. Dudağımda soluk ama benim olan bir ıslık; belki *Sahne Işıkları*'nın o tatlı ezgisini fısıldayarak, kemerin altından yürüyüp geçeceğim.

“Ne o, kalkıyor musun?” diyor bir ses.

Başımı sallıyorum.

“Yahu bu saatte nereye?”

Bir elim havada, “Bozdoğan Kemerine,” diyorum.

1962-2001

*50 Kuşuğu'nun öncü
yazarlarından Erdal Öz,
edebiyatımıza yalın bir dille
yazılmış birbirinden değerli
eserler armağan etmiştir.*

Elbette kendi yaşantılarımdan yola çıkarak yazdım bu öyküleri. Ama hiçbiri birebir "yaşanmış olan" değildir; belki yaşanacak olandır; yaşatacak olandır. Yazarken değil ama yazıp bitirdikten sonra her öykünün, kendi gelişimini, oluşumunu gerçekleştirilmeye çalıştığını gördüm. Öyküyle benim aramda sık sık sürtüşmeler, didişmeler oldu. Ama sonunda, öyküyü yazmaya beni iten "yaşanmış olan"dan bambaşka, yepyeni bir gerçeklik çıktı ortaya. Öykünün büyüyüdü bu. Bu doyumu, bu keyfi, bu büyük acıyı dile getirmek çok zor.

ERDAL ÖZ

Kapak resmi: ÖZGÜN YILANCIOĞLU

ISBN 978-975-07-0104-7

9 789750 701047